

Motion till riksdagen 2017/18:2819

av **Lars Tysklind m.fl. (L)**

Rädda haven – jordens lungor och skafferi

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att havet är en stor resurs som måste nyttjas långsiktigt hållbart genom en ansvarsfull förvaltning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om internationellt samarbete för att rädda världens hav och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att hänsyn bör tas till havet och dess ekosystem, de värdefullaste delarna bör skyddas som marina reservat och olika intressen bör noggrant vägas mot varandra, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om användningen av handelsgödsel som måste minska och införandet av en läckageskatt, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja miljöövervakningen av våra hav och vattendrag och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fisket måste hållas inom ramen för vetenskapliga bedömningar av vad bestånden tål och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att miljövänligt fiske bör premieras genom högre tilldelning av fiskekvoter och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inom EU ska vara en stark röst för att driva på för ett långsiktigt och hållbart fiske och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om mer forskning om och utveckling av selektiva och mer miljövänliga fiskeredskap och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om regelförenklingsarbetet för fisket och tillkännager detta för regeringen.

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tydlig märkning för konsumenten som genom medvetna val vid köp av fisk och skaldjur kan bidra till ett mer hållbart fiske och vattenbruk, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om konkreta åtgärder för att begränsa spridningen av plast från bl.a. konstgräsplaner och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att den svenska havskusten återkommande städas från skräp och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att motverka stranderosion och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att syftet med havsplanerna är att de ska bidra till en långsiktigt hållbar utveckling av våra hav och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Haven är jordens lungor och skafferier. För att bekämpa fattigdom och för att rädda klimatet måste haven må bra. Dessvärre håller haven på att förvandlas till soptippar, och viktiga fiskebestånd riskeras på grund av alltför aggressivt fiske. Utsläpp, övergödning och exploatering hotar våra hav. Havet är en stor resurs som måste nyttjas långsiktigt hållbart genom en ansvarsfull förvaltning. Havet kan då bli en betydande förnybar resurs som skapar tillväxt och jobb. Många näringar, som sjöfart, fiske, turism och energiutvinning, gör anspråk på havet. Det är avgörande att hänsyn tas till havet och dess ekosystem, de värdefullaste delarna skyddas som marina reservat och att olika intressen noggrant vägs mot varandra.

För att rädda haven krävs internationellt samarbete. Liberalerna välkomnar olika internationella initiativ, till exempel FN:s havskonferens, som lyfter frågan om situationen för världens hav. Det är positivt att olika stater presenterat en rad frivilliga åtaganden för att förbättra situationen för världens hav. Det handlar till exempel om att minska utsläppen i haven, att få bort plast och annat skräp och se till att fisket bedrivs på ett hållbart och långsiktigt sätt.

Dricksvattenförsörjningen måste säkras och fler yt- och grundvattentäkter ges skydd. Det krävs insatser för att minska utsläpp och miljöpåverkan i våra hav och vattendrag. Användningen av handelsgödsel måste minska då det bidrar till övergödning av våra vatten. Vi vill därför införa en ny läckageskatt för jordbruket. Miljöövervakningen av våra hav och vattendrag är en central del av miljöarbetet, och vi vill främja denna miljöövervakning.

Fisk är dokumenterat nyttig och bra mat. Klimatpåverkan från vildfångad fisk beror på fångstmetoderna. För odlad fisk har fångsten av foderfisk stor klimatpåverkan. Även annan miljöpåverkan som övergödning och syrefria botten har fått stora konsekvenser för fiskbestånd och fiske, inte minst i Östersjön. Därutöver handlar fisket självklart om att fiska på ett långsiktigt och hållbart sätt som innebär att olika fiskarter inte utrotas. Fisket måste hålla sig inom ramen för vetenskapliga bedömningar av vad bestånden tål.

Miljövänligt fiske bör premieras genom högre tilldelning av fiskekvoter. Miljökraven som bör ställas bör till exempel omfatta vilken typ av bränsle och redskap som används vid fisket. Vidare behövs mer forskning och utveckling av selektiva och mer miljövänliga fiskeredskap.

Regelverket för yrkesfisket är till stor del styrt av EU:s gemensamma fiskeripolitik, och det är av stor vikt att Sverige är en stark röst för att driva på för ett långsiktigt och hållbart fiske. Vi kan också göra mycket på nationell nivå för att anpassa regelverket så att det stödjer ett långsiktigt miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbart småskaligt kustnära yrkesfiske. Det är viktigt att det skapas en bra samarbetsmodell för dialog mellan fiskenäringen, politiker, forskare och myndigheter. Yrkesfisket är en hårt reglerad verksamhet och det är nödvändigt att regeringen och myndigheter effektivt driver regelförenklingsarbetet inom sektorn. Det kustnära småskaliga yrkesfisket har stor betydelse för många orter längs Sveriges kuster. Det har betydelse för sysselsättningen bland annat i form av kringverksamhet kopplat till fisket och för utvecklingen av besöksnäringen. Lokal mat har en allt större betydelse som turistattraktion.

Det är viktigt att konsumenten kan bidra till ett mer hållbart fiske och vattenbruk genom att göra medvetna val vid köp av fisk och skaldjur. Vi välkomnar tydlig och enkel märkning, som visar att fisket sker på ett hållbart sätt vad gäller fiskebestånd och klimatpåverkan.

Haven håller på att förvandlas till stora soptippar. Det marina skräpet vållar stor skada på fåglar, fiskar och däggdjur. Plast bryts ned till mikroplast som tar sig in i näringskedjan, vilket är skadligt för människor, djur och natur. Även konstgräsplaner är idag en väsentlig källa till mikroplaster bland annat i havet. Liberalerna vill att konkreta åtgärder vidtas på kommunal nivå för att begränsa spridningen av plast från bland annat konstgräsplaner. Vidare anser vi att den svenska havskusten återkommande bör städas från skräp såsom plast, vilket bör leda till renare stränder men också gröna enkla jobb. Städningen av stränderna kostar kommunerna stora belopp varje år, men det görs inte tillräckligt och i haven och på stränderna ökar mängderna av skräp. Frågan om ansvaret för kostnaderna för städningen har varit oklara men bör ses som ett delat ansvar mellan stat och kommun där det är rimligt att staten går in och finansierar en större del.

Stranderosion leder till att stränder försvinner ut i havet. Situationen längs de sydsvenska kusterna är på sina ställen kritisk. Allt tyder på att situationen kommer att förvärras bland annat på grund av hårdare väderlek som följer med klimatförändringarna. Viktiga naturvärden liksom turistintressen och rekreationsområden riskerar att gå förlorade. För människor som bor i riskområden kan det innebära en personlig tragedi då hus och egendom försvinner ut i havet. Staten måste ta ett ökat ansvar för att bekämpa stranderosionen. Det behövs en aktiv kustpolitik som bygger på forskning och kunskap och på samverkan mellan de berörda kommunerna liksom med statliga aktörer.

Många näringar, såsom sjöfart, fiske, turism och energiutvinning, gör anspråk på havet. Det är avgörande att hänsyn tas till havet och dess ekosystem och att olika intressen noggrant vägs mot varandra. För närvarande pågår arbetet med havsplaneringen, i enlighet med den statliga havsplaneringsförordningen som trädde ikraft i juli 2015. Syftet med havsplanerna är att de ska bidra till en långsiktigt hållbar utveckling av våra hav. Det är nödvändigt att den statliga havsplaneringen kommer på plats så skyndsamt som möjligt och att den kopplas samman med den kommunala planeringen av kustvattnet.

Lars Tysklind (L)

Christer Nylander (L)

Emma Carlsson Löfdahl (L)

Maria Weimer (L)

Tina Acketoft (L)

Mats Persson (L)